Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
LAILA MEDINA
esitatud 1. augustil 2025 [1]

Kohtuasi C-422/24

Integritetsskyddsmyndigheten
versus
AB Storstockholms Lokaltrafik

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Högsta förvaltningsdomstolen (Rootsi kõrgeim halduskohus))

Eelotsusetaotlus – Füüsiliste isikute kaitse isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumine – Määrus (EL) 2016/679 – Isikuandmed, mis on saadud ühistranspordiettevõttes töötavate piletikontrolöride kantava kehakaamera abil – Andmesubjektile esitatav teave – Artiklid 13 ja 14

I. Sissejuhatus

1. Käesolev kohtuasi puudutab määruse (EL) 2016/679 (edaspidi „isikuandmete kaitse üldmäärus“) artikli 4 punktis 7 määratletud vastutava töötleja kohustust [2] anda andmesubjektile teavet, kui isikuandmeid kogutakse ühistranspordis piletikontrolöride kantava kehakaamera abil. Vastutava töötleja kohustus teavitada andmesubjekte, keda isikuandmete töötlemine puudutab, kujutab endast kohustust, mis kaasneb õigusega saada teavet, mis isikuandmete kaitse üldmääruse artiklitega 12–14 on neile isikutele antud. [3] Õigus teabele kui [4] läbipaistvuse põhimõtte nurgakivi on „igasuguse töötlemise läbipaistvust tagav nõue“ isikuandmete kaitse üldmääruse kontekstis. [5]

2. Täpsemalt palutakse Euroopa Kohtul otsustada, kas kehakaameraga andmete kogumisel on asjakohane õiguslik alus isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 13 või artikkel 14. Kummagi sätte kohaldamisala piiritlemisel on oluline mõju teabe esitamise ajale ja ka võimalikele eranditele.

1 Algkeel: inglise.

2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT 2016, L 119, lk 1).

3 Vt selle kohta 11. juuli 2024. aasta kohtuotsus Meta Platforms Ireland (esindushagi) (C-757/22, EU:C:2024:598, punkt 58).

4 Vrabec, H. U., *Data Subject Rights under the GDPR*, Oxford University Press, Oxford, 2021, lk 64.

5 Kohtujurist Cruz Villalóni ettepanek kohtuasjas Bara jt (C-201/14, EU:C:2015:461, punkt 74).

II. Õigusraamistik

3. Isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 13 „Teave, mis tuleb anda juhul, kui isikuandmed on kogutud andmesubjektilt“ on sätestatud:

„1. Kui andmesubjektiga seotud isikuandmeid kogutakse andmesubjektilt, teeb vastutav töötleja isikuandmete saamise ajal andmesubjektile teatavaks kogu järgmise teabe:

a) vastutava töötleja ning asjakohasel juhul vastutava töötleja esindaja nimi ja kontaktandmed;

b) asjakohasel juhul andmekaitseametniku kontaktandmed;

c) isikuandmete töötlemise eesmärk ja õiguslik alus;

d) kui isikuandmete töötlemine põhineb artikli 6 lõike 1 punktil f, siis teave vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvide kohta;

e) asjakohasel juhul teave isikuandmete vastuvõtjate või vastuvõtjate kategooriate kohta;

f) asjakohasel juhul teave selle kohta, et vastutav töötleja kavatseb edastada isikuandmed kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile, ning teave kaitse piisavust käsitleva komisjoni otsuse olemasolu või puudumise kohta või artiklis 46 või 47 või artikli 49 lõike 1 teises lõigus osutatud edastamise korral viide asjakohastele või sobivatele kaitsemeetmetele ja nende koopia saamise viisile või kohale, kus need on tehtud kättesaadavaks.

2. Peale lõikes 1 osutatud teabe esitab vastutav töötleja isikuandmete saamise ajal andmesubjektile järgmise täiendava teabe, mis on vajalik õiglase ja läbipaistva töötlemise tagamiseks:

a) isikuandmete säilitamise ajavahemik või, kui see ei ole võimalik, sellise ajavahemiku määramise kriteeriumid;

b) teave õiguse kohta taotleda vastutavalt töötlejalt juurdepääsu andmesubjekti puudutavatele isikuandmetele ning nende parandamist või kustutamist või isikuandmete töötlemise piiramist või esitada vastuväide selliste isikuandmete töötlemisele, samuti teave isikuandmete ülekandmise õiguse kohta;

c) kui isikuandmete töötlemine põhineb artikli 6 lõike 1 punktil a või artikli 9 lõike 2 punktil a, siis teave õiguse kohta nõusolek igal ajal tagasi võtta, ilma et see mõjutaks enne tagasivõtmist nõusoleku alusel toimunud töötlemise seaduslikkust;

d) teave õiguse kohta esitada kaebus järelevalveasutusele;

e) teave selle kohta, kas isikuandmete esitamine on õigusaktist või lepingust tulenev kohustus või lepingu sõlmimiseks vajalik nõue, samuti selle kohta, kas andmesubjekt on kohustatud kõnealuseid isikuandmeid esitama, ning selliste andmete esitamata jätmise võimalike tagajärgede kohta, ning

f) teave artikli 22 lõigetes 1 ja 4 osutatud automatiseeritud otsuste, sealhulgas profiilianalüüsi tegemise kohta ning vähemalt nendel juhtudel sisuline teave kasutatava loogika ja selle kohta, millised on sellise töötlemise tähtsus ja prognoositavad tagajärjed andmesubjekti jaoks.

3. Kui vastutav töötleja kavatseb isikuandmeid edasi töödelda muul eesmärgil kui see, milleks isikuandmeid koguti, esitab vastutav töötleja andmesubjektile enne edasist isikuandmete töötlemist teabe kõnealuse muu eesmärgi kohta ja muu asjakohase lõikes 2 osutatud täiendava teabe.

4. Lõikeid 1, 2 ja 3 ei kohaldata, kui ja sel määral mil andmesubjektil on see teave juba olemas.“

4. Üldmääruse artiklis 14 „Teave, mis tuleb esitada juhul, kui isikuandmed ei ole saadud andmesubjektilt“ on sätestatud:

„1. Kui isikuandmed ei ole saadud andmesubjektilt, teeb vastutav töötleja andmesubjektile teatavaks järgmise teabe:

a) vastutava töötleja ning asjakohasel juhul vastutava töötleja esindaja nimi ja kontaktandmed;

b) asjakohasel juhul andmekaitseametniku kontaktandmed;

c) isikuandmete töötlemise eesmärk ja õiguslik alus;

d) asjaomaste isikuandmete liigid;

e) asjakohasel juhul teave isikuandmete vastuvõtjate või vastuvõtjate kategooriate kohta;

f) asjakohasel juhul teave selle kohta, et vastutav töötleja kavatseb edastada isikuandmed kolmandas riigis asuvale vastuvõtjale või rahvusvahelisele organisatsioonile, ning teave kaitse piisavust käsitleva [Euroopa K]omisjoni otsuse olemasolu või puudumise kohta […]

2. Peale lõikes 1 osutatud teabe esitab vastutav töötleja andmesubjektile järgmise teabe, mis on vajalik andmesubjekti suhtes õiglase ja läbipaistva töötlemise tagamiseks:

a) isikuandmete säilitamise ajavahemik või, kui see ei ole võimalik, sellise ajavahemiku määramise kriteeriumid;

b) kui isikuandmete töötlemine põhineb artikli 6 lõike 1 punktil f, siis teave vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvide kohta;

c) teave õiguse kohta taotleda vastutavalt töötlejalt juurdepääsu andmesubjekti puudutavatele isikuandmetele ning nende parandamist või kustutamist või isikuandmete töötlemise piiramist ning esitada vastuväide selliste isikuandmete töötlemisele, samuti teave isikuandmete ülekandmise õiguse kohta;

d) kui isikuandmete töötlemine põhineb artikli 6 lõike 1 punktil a või artikli 9 lõike 2 punktil a, siis teave õiguse kohta nõusolek igal ajal tagasi võtta, ilma et see mõjutaks enne tagasivõtmist nõusoleku alusel toimunud isikuandmete töötlemise seaduslikkust;

e) teave õiguse kohta esitada kaebus järelevalveasutusele;

f) teave isikuandmete päritoluallika ning asjakohasel juhul selle kohta, kas need pärinevad avalikult kättesaadavatest allikatest,

g) teave artikli 22 lõigetes 1 ja 4 osutatud automatiseeritud otsuste, sealhulgas profiilianalüüsi tegemise kohta ning vähemalt nendel juhtudel sisuline teave kasutatava loogika ja selle kohta, millised on sellise töötlemise tähtsus ja prognoositavad tagajärjed andmesubjekti jaoks.

3. Vastutav töötleja esitab lõigetes 1 ja 2 osutatud teabe:

a) mõistliku aja jooksul pärast isikuandmete saamist, kuid hiljemalt ühe kuu jooksul, võttes arvesse isikuandmete töötlemise konkreetseid asjaolusid;

b) kui isikuandmeid kasutatakse andmesubjekti teavitamiseks, siis hiljemalt asjaomase andmesubjekti esmakordse teavitamise ajal, või

c) kui isikuandmeid kavatsetakse avaldada teisele vastuvõtjale, siis hiljemalt andmete esimese avaldamise ajal.

4. Kui vastutav töötleja kavatseb isikuandmeid edasi töödelda muul eesmärgil kui see, milleks isikuandmeid koguti, esitab vastutav töötleja andmesubjektile enne isikuandmete edasist töötlemist teabe kõnealuse muu eesmärgi kohta ja muu asjakohase lõikes 2 osutatud täiendava teabe.

5. Lõikeid 1–4 ei kohaldata, kui ja sel määral mil

a) andmesubjektil on see teave juba olemas;

b) selle teabe esitamine osutub võimatuks või eeldaks ebaproportsionaalseid jõupingutusi, eelkõige kui isikuandmeid töödeldakse avalikes huvides toimuva arhiveerimise, teadus- või ajaloouuringute või statistilisel eesmärgil, eeldusel, et artikli 89 lõikes 1 osutatud tingimused on täidetud ja kaitsemeetmed kehtestatud, või sel määral mil käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kohustus tõenäoliselt muudab sellise isikuandmete töötlemise eesmärgi saavutamise võimatuks või häirib seda suurel määral. Sellistel juhtudel võtab vastutav töötleja asjakohased meetmed andmesubjekti õiguste, vabaduste ja õigustatud huvide kaitsmiseks, sealhulgas teeb teabe avalikult kättesaadavaks;

[…]“.

III. Põhikohtuasja taust ja eelotsuse küsimused

5. AB Storstockholms Lokaltrafik (Stockholmi Ühistransport; edaspidi „SL“) korraldab ühistransporditeenuseid. Ettevõtja on varustanud oma piletikontrolörid kehakaameratega. Kaameratega filmitakse reisijaid, kellel ei ole piletikontrolli ajal ette näidata kehtivat piletit ja kellele määratakse trahv. Kehakaamerate kasutamise eesmärk on ennetada ja dokumenteerida piletikontrolöride vastu suunatud ähvardusi ja vägivalda ning veenduda trahvi maksma kohustatud reisijate isikusamasuses.

6. Integritetsskydsmyndigheten (Rootsi andmekaitseamet; edaspidi „andmekaitseamet“) uuris oma järelevalvetegevuse raames, kas see, et SL töötleb kehakaamerate abil kogutud isikuandmeid, on isikuandmete kaitse üldmäärusega kooskõlas. Nimetatud amet tegi 2021. aasta juunis järelevalveotsuse (edaspidi „järelevalveotsus“), mis sisaldas järeldusi kehakaamerate kasutamise ja toimimise kohta. Täpsemalt nähtub sellest otsusest, et piletikontrolörid kannavad kaameraid kogu oma töövahetuse vältel. Kaamerad salvestavad pidevalt pilti ja heli. Neil on nn ringmälu, mis tähendab, et teatava aja möödudes kustutatakse kogu videomaterjal automaatselt. Pärast seda salvestatud materjal kustub. Esialgu säilitati salvestatud materjali kaks minutit, kuid järelevalvekontrolli käigus lühendati seda aega ühele minutile. Nupule vajutades saavad piletikontrolörid automaatse kustutamise peatada ja seega tagada, et salvestus ei kustu. Piletikontrolöridele on tehtud ülesandeks peatada automaatne kustutamine kõigis trahvi määramise olukordades ja samuti ohuolukordades.

7. Rootsi andmekaitseamet leidis oma järelevalveotsuses, et alates 2018. aasta detsembrist kuni nimetatud otsuse tegemiseni 2021. aasta juunis oli SL piletikontrolli tegemise kontekstis kehakaameraid kasutades töödelnud isikuandmeid viisil, mis oli vastuolus mitme isikuandmete kaitse üldmääruse sättega. Muu hulgas ei esitanud SL andmesubjektidele asjakohast teavet, nagu on nõutud isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 13. Sellest tulenevalt määrati SLile haldustrahv kogusummas 16 miljonit Rootsi krooni (umbes 1 422 000 eurot), millest 4 miljonit Rootsi krooni (umbes 355 000 eurot) andmesubjektidele ebapiisava teabe andmise tõttu.

8. SL vaidlustas järelevalveotsuse Förvaltningsrätten i Stockholmis (Stockholmi halduskohus, Rootsi), kes jättis kaebuse rahuldamata osas, mis puudutas ebapiisava teabe esitamise eest määratud trahvi.

9. Seejärel esitas SL apellatsioonkaebuse Kammarrätten i Stockholmile (Stockholmi haldusasjade apellatsioonikohus, Rootsi), kes tühistas esimese astme kohtuotsuse ja tühistas järelevalveotsuse osas, mis puudutas SLile andmesubjektidele ebapiisava teabe esitamise eest määratud trahvi. Kammarrätten i Stockholm (Stockholmi haldusasjade apellatsioonikohus) viitas oma otsuse põhjendustes Euroopa Kohtu 11. detsembri 2014. aasta kohtuotsusele Ryneš (C-212/13, EU:C:2014:2428; edaspidi „kohtuotsus Ryneš“), mis puudutas ühe isiku poolt tema perekonna eluasemeks oleva maja külge paigaldatud kaamerasüsteemi käitamist. Kammarrätten i Stockholmi (Stockholmi haldusasjade apellatsioonikohus) sõnul tuleneb sellest kohtuotsusest, et videovalve olukorras põhineb vastutava töötleja kohustus anda asjakohast teavet direktiivi 95/46/EÜ[6] artiklil 11, mis oli endine isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 14 vaste. Lisaks nähtub Kammarrätten i Stockholmi (Stockholmi haldusasjade apellatsioonikohus) sõnul isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 13 sõnastusest, et selleks, et isikuandmeid saaks pidada andmesubjektilt kogutuks, on vajalik andmesubjekti teatav tahtlik tegevus. Selline tegevus puudub aga juhul, kui isikuandmed saadakse kehakaamera abil. Kammarrätten i Stockholm (Stockholmi haldusasjade apellatsioonikohus) järeldas, et kuna isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 13 ei ole kohaldatav, ei ole andmekaitseametil alust määrata SLile trahvi selle artikli rikkumise eest.

10. Andmekaitseamet esitas Kammarrätten i Stockholmi (Stockholmi haldusasjade apellatsioonikohus) otsuse peale apellatsioonkaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule Högsta förvaltningsdomstolen (kõrgeim halduskohus, Rootsi), paludes see kohtuotsus tühistada osas, mis puudutab andmesubjektidele ebapiisava teabe esitamise eest määratud trahvi.

[6] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT 1995, L 281, lk 31; ELT eriväljaanne 13/15, lk 355).

11. Eelotsusetaotluse esitanud kohtus väitis andmekaitseamet, et isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 13 on kohaldatav isegi siis, kui andmesubjekt andmete kogumises aktiivselt ei osale. Kuna videovalve kasutamine eeldab teabe andmist enne isikuandmete töötlemise alustamist, on andmesubjekt see, kes valvatavale alale teadlikult sisenedes võimaldab isikuandmete kogumist.

12. SL palus eelotsusetaotluse esitanud kohtul jätta apellatsioonkaebuse rahuldamata. Ta väidab, et isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 13 sõnastus viitab sellele, et andmesubjekt peab isikuandmete kogumises teadlikult osalema. Lisaks on kihiline lähenemisviis teabe esitamisele, kui kasutatakse kaameraseiret, rohkem kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 14 ülesehitusega kui isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 13 ülesehitusega. Selle määruse artikli 14 lõike 5 punktis b on sätestatud erand teavitamiskohustusest, kui teabe esitamine osutub võimatuks või eeldaks ebaproportsionaalseid jõupingutusi. SL väidab, et seda erandit tuleks kohaldada olukordades, kus kasutatakse kehakaameraid, kuna oleks ebapraktiline anda igale reisijale individuaalset teavet enne andmete salvestamist.

13. Selleks et otsustada, kas andmekaitseametil oli õigus määrata SLile isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 13 rikkumise eest trahv, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas juhul, kui isikuandmeid saadakse kehakaamera abil, on kohaldatav isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 13 või artikkel 14. Kohaldatava sätte kindlaksmääramine mõjutab ka seda, millist teavet tuleb teabe esitamise kohustuse tekkimisel esitada, ja kas teabe esitamise kohustuse suhtes kohaldatakse mõnda erandit.

14. Neil asjaoludel otsustas Högsta förvaltningsdomstolen (kõrgeim halduskohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas juhul, kui isikuandmeid saadakse kehakaamera abil, on kohaldatav isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 13 või 14?“

15. Oma kirjalikud seisukohad esitasid põhikohtuasja pooled, Austria valitsus, Taani valitsus ja komisjon.

IV. Õiguslik analüüs

A. Esialgsed märkused eelotsuse küsimuse ulatuse kohta

16. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimus puudutab ühistransporditeenuseid osutava ettevõtja SLi teavitamisega seotud kohustusi seoses kehakaamerate kasutamisega tema kontrolöride poolt. Kõnealused kaamerad on kehakaamerad, mis salvestavad pilti ja heli.[7] Nende kaamerate kasutamise peamine eesmärk on ennetada ja dokumenteerida piletikontrolöride vastu suunatud ähvardusi ja vägivalda.

[7] Vt käesoleva ettepaneku punkt 6.

17. Eelotsusetaotlusest tuleneb selgelt, et asjaomane töötlemine kuulub isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldamisalasse. Minu analüüs ei hõlma seetõttu kehakaamerate kasutamisega seotud andmetöötlust õiguskaitseasutuste poolt, mida reguleerib direktiiv (EL) 2016/680. [8]

18. Samuti tuleb rõhutada, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimus puudutab üksnes vastutava töötleja kohustust esitada teavet kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse artiklitega 13 ja 14. Euroopa Kohtult ei ole küsitud kõnealuste andmete töötlemise seaduslikkuse kohta isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 alusel.

B. Andmete kogumine kehakaamerate abil ja andmesubjekti teavitamise kohustus: isikuandmete kaitse üldmääruse artiklite 13 ja 14 kohaldamisala piiritlemine

19. Oma küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas olukorras, kus isikuandmeid kogutakse ühistransporditeenuseid osutavas äriühingus töötavate piletikontrolööride kantavate kehakaameratega, on kohaldatav isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 13 või artikkel 14.

20. Isikuandmete kaitse üldmääruse artiklites 13 ja 14 on määratletud kontrolöri teavitamiskohustuse ulatus andmesubjekti suhtes. Artiklit 13 kohaldatakse juhul, kui isikuandmed on kogutud andmesubjektilt (otsene andmete kogumine), ja artiklit 14 kohaldatakse juhul, kui isikuandmed ei ole saadud andmesubjektilt (kaudne andmete kogumine). [9]

21. Enamik isikuandmete kaitse üldmääruse artiklite 13 ja 14 kohaselt esitatava teabe elemente on samad, kuid on ka mõned erinevused. [10] Kõige olulisem erinevus kahe sätte vahel puudutab teabe esitamise *aega* ja võimalikke *erandeid* teabe esitamise kohustusest.

22. Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 13 lõigete 1 ja 2 kohaselt tuleb juhul, kui isikuandmeid kogutakse andmesubjektilt, teave esitada „kõnealuste andmete saamise ajal“. Kui isikuandmed ei ole saadud andmesubjektilt, peab vastutav töötleja esitama isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 14 lõigetes 1 ja 2 osutatud teabe isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 14 lõike 3 punktides a, b ja c sätestatud tähtaegade jooksul. Üldreegel on, et vastutav töötleja peab esitama teabe mõistliku aja jooksul pärast isikuandmete saamist, kuid hiljemalt ühe kuu jooksul, võttes arvesse isikuandmete töötlemise konkreetseid asjaolusid (isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 14 lõike 3 punkt a). Ajavahemik, mille jooksul peab vastutav töötleja teabe esitama, on artikli 14 lõike 3 punktides b ja c sätestatud olukordades erinev. [11]

[8] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT 2016, L 119, lk 89). Isikuandmete kaitse üldmääruse ja direktiivi 2016/680 kohaldamisala eristamise kohta vt 21. juuni 2022. aasta kohtuotsus Ligue des droits humains (C-817/19, EU:C:2022:491, punkt 67 jj).

[9] Vt minu ettepanek kohtuasjas Másdi (C-169/23, EU:C:2024:474, punktid 23–25). Andmete otsese ja kaudse kogumise eristamise kohta vt direktiivi 95/46 alusel 7. novembri 2013. aasta kohtuotsus IPI (C-473/12, EU:C:2013:715, punkt 24).

[10] Täpsemalt peab vastutav töötleja isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 13 lõike 2 punkti e kohaselt teavitama andmesubjekti sellest, kas isikuandmete esitamine on õigusaktist või lepingust tulenev kohustus, ja kas andmesubjekt on kohustatud kõnealuseid isikuandmeid esitama, ning selliste andmete esitamata jätmise võimalike tagajärgede kohta. Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 14 lõike 1 punkti d kohaselt peab vastutav töötleja andma teavet asjaomaste isikuandmete kategooriate kohta. Lisaks peab vastutav töötleja isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 14 lõike 2 punkti f kohaselt teavitama andmesubjekti sellest, millisest allikast isikuandmed pärinevad.

[11] Vastavalt artikli 29 alusel asutatud andmekaitse töörühma dokumendile „Suunised määruse 2016/679 kohase läbipaistvuse kohta“, vastu võetud 29. novembril 2017, WP 260 rev. 01, punkt 28, mille Euroopa Andmekaitsenõukogu (edaspidi „EAKN“) kinnitas 25. mail 2018 (edaspidi „WP 29 läbipaistvust käsitlevad suunised“), on maksimaalne tähtaeg, mille jooksul tuleb artikli 14 kohane teave esitada, igal juhul üks kuu.

23. Mis puudutab võimalikke erandeid teavitamiskohustusest, siis juhul, kui teavet kogutakse otse isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 13 alusel, kohaldatakse ainult „kui ja sel määral mil andmesubjektil on see teave juba olemas“. Kaudse kogumise korral on isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 14 lõikes 5 sätestatud võimalike erandite kataloog pikem. Need erandid hõlmavad olukordi, kus teabe andmine „osutub võimatuks või nõuab ebaproportsionaalseid jõupingutusi“ (isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 14 lõike 5 punkt b). Sellistel juhtudel peab vastutav töötleja võtma „asjakohased meetmed andmesubjekti õiguste, vabaduste ja õigustatud huvide kaitsmiseks, sealhulgas teeb teabe avalikult kättesaadavaks“.

24. Eeltoodust nähtub selgelt, et vastutava töötleja teavitamiskohustuse ulatus on erinev olenevalt sellest, kas kohaldatakse isikuandmete kaitse üldmääruse artiklit 13 või artiklit 14. Selle kindlaksmääramise tulemus mõjutab seda, milliseid küsimusi peab järelevalveasutus uurima, et teha kindlaks, kas teavitamiskohustust on rikutud.

25. Olles teinud need üldised tähelepanekud, tuleb seejärel uurida, kas andmete töötlemine sellise kehakaamera abil, nagu põhikohtuasjas kasutati, kuulub isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 13 või artikli 14 sisulisse kohaldamisalasse. Selleks tuleb väljakujunenud kohtupraktika kohaselt arvesse võtta mitte üksnes nende sätete sõnastust, vaid ka konteksti ja selle õigusaktiga taotletavaid eesmärke, mille osa säte on.[12]

26. Esimesena, mis puudutab isikuandmete kaitse üldmääruse artiklite 13 ja 14 sõnastust, siis tuleb märkida, nagu Euroopa Kohus täpsustas kohtuotsuses Másdi, et artikli 14 sisuline kohaldamisala on võrreldes isikuandmete kaitse üldmääruse artikliga 13 määratletud negatiivselt.[13] Nagu nähtub nende sätete pealkirjadest endist, reguleerib artikkel 13 teavet, mis tuleb anda juhul, kui isikuandmed on kogutud andmesubjektilt, samas kui artikkel 14 puudutab teabe andmist juhul, kui isikuandmed ei ole saadud andmesubjektilt.[14] Nagu komisjon oma kirjalikes seisukohtades märkis, on need kaks sätet *teineteist välistavad*. Seda dihhotoomiat arvesse võttes kuuluvad kõik juhud, mil andmeid kogutakse andmesubjektilt, artikli 13 sisulisse kohaldamisalasse ja kõik juhud, mil andmed ei ole kogutud andmesubjektilt, artikli 14 sisulisse kohaldamisalasse.[15]

27. Eelotsusetaotlusest nähtub, et nende sätete sisulise kohaldamisala kindlaksmääramise raskus seisneb just selles, kas isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 13 kohaldamine sõltub sellest, et andmesubjekt on teadlik oma andmete kogumisest, või tema tahtlikust tegevusest andmete esitamisel (näiteks vormi täitmine).[16]

28. Sellega seoses tuleb märkida, et andmesubjektilt „kogutud“ andmete mõiste isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 13 lõike 1 tähenduses ei nõua andmesubjektilt konkreetset tegevust. „Kogumine“ on isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 4 punktis 2 määratletud andmete „töötlemise“ vorm. Sellisena eeldab andmete kogumine vastutava töötleja tegevust.[17] Nagu väitis andmekaitseamet eelotsusetaotluse esitanud kohtus, on andmete kogumisel aktiivne roll vastutaval töötlejal, mitte andmesubjektil.

[12] Vt selle kohta 28. novembri 2024. aasta kohtuotsus Másdi (C-169/23, EU:C:2024:988, punkt 39).

[13] 28. novembri 2024. aasta kohtuotsus Másdi (C-169/23, EU:C:2024:988, punkt 48).

[14] *Ibid.*

[15] Vt selle kohta 28. novembri 2024. aasta kohtuotsus Másdi (C-169/23, EU:C:2024:988, punkt 48).

[16] Vt käesoleva ettepaneku punktid 9, 11 ja 12.

[17] Vt Roßnagel, A., teoses Simitis, S., Hornung, G. jt, *Datenschutzrechtrecht, Datenschutzgrundrechtverordnung, Bundesdatenschutzgesetz*, Nomos, Baden-Baden, 2. trükk, 2025, artikkel 4 nr 2, punkt 15.

29. Komisjon ja andmekaitseamet märkisid oma kirjalikes seisukohtades, et isikuandmete kaitse üldmääruse artiklite 13 ja 14 inglis- ja rootsikeelses versioonis on kasutatud kahte erinevat tegusõna. Kui artikkel 13 viitab andmesubjektilt „kogutud“ andmetele („samlas“ rootsi keeles), siis artikkel 14 viitab andmetele, mida ei ole andmesubjektilt „saadud“ („erhållits“ rootsi keeles). Siiski, nagu märkis komisjon, kasutatakse teistes keeleversioonides sama tegusõna [18] ning igal juhul ei näi kahe erineva tegusõna „koguma“ ja „saama“ kasutamine omavat mingit tähendust. Seda võib järeldada ka kohtuotsusest Másdi, milles Euroopa Kohus selgitas, et isikuandmed, mille vastutav töötleja isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 14 tähenduses „*sai*“, on kõik andmed, mida vastutav töötleja „*kogub* muult isikult kui andmesubjekt…“. [19]

30. Kontrast isikuandmete kaitse üldmääruse artiklite 13 ja 14 vahel, millele viidatakse eespool punktis 26, näitab, et kummagi sätte sisulist kohaldamisala ei määrata kindlaks mitte selle alusel, kas andmesubjekt osales aktiivselt andmete kogumises, vaid pigem nende andmete *allika* alusel. Kui andmete allikas on andmesubjekt, kohaldatakse artiklit 13. Selle sätte kohaldamiseks ei tohiks andmesubjekti ja vastutava töötleja vahel olla *vahendajaid*. Kui andmete allikas on muu isik kui andmesubjekt, kohaldatakse artiklit 14. Muud allikad võivad olla näiteks kolmandatest isikutest vastutavad töötlejad, üldsusele kättesaadavad allikad või muud andmesubjektid. [20]

31. Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 14 lõike 2 punkti f sõnastus kinnitab, et andmete allikas on artiklite 13 ja 14 sisulise kohaldamisala piiritlemise kriteerium. Selle sätte kohaselt peab vastutav töötleja juhul, kui andmeid ei ole saadud andmesubjektilt, teavitama andmesubjekti sellest, „millisest *allikast* isikuandmed pärinevad“ (kohtujuristi kursiiv).

32. Ka isikuandmete kaitse üldmääruse põhjenduse 61 sõnastus viitab sellele, et andmete allikas on kriteeriumiks, mis eristab artiklite 13 ja 14 sisulist kohaldamisala. Põhjenduses on märgitud, et „andmesubjekti isikuandmete töötlemist käsitlev teave tuleks anda talle juhtumi asjaoludest olenevalt kas andmesubjektilt andmete kogumise ajal või mõistliku ajavahemiku jooksul, *juhul kui andmeid hangitakse muust allikast*“ (kohtujuristi kursiiv). Lisaks on selles põhjenduses täpsustatud, et „kui andmesubjektile ei saa esitada isikuandmete päritolu, sest *kasutatud on mitut allikat*, tuleks esitada üldteave“ (kohtujuristi kursiiv).

33. Andmeid saab koguda erinevate meetodite abil otse andmesubjektilt. See kogumine ei eelda andmesubjekti osalemist või initsiatiivi andmete esitamisel või teadlikkust andmete kogumisest. Seda lähenemisviisi kinnitavad ka WP 29 läbipaistvust käsitlevad suunised, milles on sätestatud, et artiklit 13 kohaldatakse kas juhul, kui andmesubjekt esitab vastutavale töötlejale isikuandmeid *teadlikult*, või juhul, kui vastutav töötleja kogub andmeid andmesubjektilt *vaatluse teel*. Seal toodud näited andmete kogumise kohta vaatluse teel hõlmavad automatiseeritud andmete kogumise seadmete või andmete kogumise tarkvara, näiteks kaamerate kasutamist. [21]

34. Kui andmeid kogutakse otse vaatluse teel, tuleneb andmesubjekti teadlikkus andmete kogumisest isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 13 kohaldamisest ja sellest tulenevast vastutava töötleja kohustusest anda andmesubjektile teavet andmete kogumise ajal. Teisisõnu ei ole teadlikkus andmete kogumisest artikli 13 kohaldamise eeltingimus, vaid pigem isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 13 ette nähtud kohustuse teavitada andmesubjekti (hiljemalt) isikuandmete saamise ajal, *tagajärg*.

[18] Nii on see näiteks isikuandmete kaitse üldmääruse prantsus-, saksa- ja kreekakeelses versioonis.

[19] 28. novembri 2024. aasta kohtuotsus Másdi (C-169/23, EU:C:2024:988, punkt 47) (kohtujuristi kursiiv).

[20] WP 29, läbipaistvust käsitlevad suunised, punkt 26.

[21] *Ibid.*

35. Alates hetkest, mil andmeid kogutakse otse andmesubjektilt ja just selle kogumise tõttu, peab vastutav töötleja andma teavet, teavitades seega andmesubjekti andmete kogumisest. Nagu väitis andmekaitseamet, peab jälgitava ala puhul olema asjakohane hoiatussilt, nii et andmesubjekt on andmete kogumisest teadlik enne jälgitavale alale sisenemist.[22] Jälgitavale alale teadlikult sisenedes lubab andmesubjekt isikuandmete kogumist.

36. Nagu märkis Austria valitsus, muutub sellise kehakaamera abil andmete kogumise korral, nagu on kõne all põhikohtuasjas, andmesubjekt kogutud andmete allikaks ainuüksi tänu tema füüsilisele kohalolekule asjaomases, kaameraga jäädvustatud piirkonnas.

37. Isikuandmete kaitse üldmääruse artiklite 13 ja 14 sõnastusest või põhjendustest ei saa teha teistsugust järeldust, et artiklit 13 kohaldataks ainult siis, kui andmesubjekt esitab andmeid aktiivselt. Täpsemalt, vastupidi sellele, mida väidavad SL ja Taani valitsus, ei saa sellist järeldust teha isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 13 lõike 2 punktist e, nagu seda on kajastatud selle määruse põhjenduses 60. Selles sättes on ette nähtud, et kui andmeid kogutakse andmesubjektilt, peab vastutav töötleja andma teavet selle kohta, „kas andmesubjekt on kohustatud kõnealuseid isikuandmeid esitama, ning selliste andmete esitamata jätmise võimalike tagajärgede kohta“. Nagu andmekaitseamet eelotsusetaotluse esitanud kohtus märkis, tuleb teave andmete esitamise võimaliku kohustuse kohta esitada ainult juhul, kui see on konkreetsel juhul nõutav.[23] Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 13 lõike 2 punkti e ei tule tõlgendada nii, et see nõuab artikli 13 kohaldamiseks igal juhul andmesubjekti konkreetset tegevust.

38. Samuti ei viita isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 14 lõike 1 punkti d sõnastus sellele, et artikli 13 kohaldamiseks peab andmesubjekt aktiivselt osalema andmete esitamises või et ta peab olema andmete kogumisest teadlik. Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 14 lõike 1 punkti d kohaselt peab vastutav töötleja juhul, kui isikuandmed ei ole saadud andmesubjektilt, teavitama andmesubjekti asjaomaste isikuandmete kategooriatest. Kuna isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 13 kohaselt ei ole sellise teabe esitamise nõuet, järeldavad SL ja Taani valitsus, et artiklit 13 kohaldatakse siis, kui andmesubjekt on juba teadlik andmete kogumisest. Artikli 14 lõike 1 punkti d kohaselt teabe nõudmist võib siiski põhjendada asjaoluga, et vastutav töötleja töötleb andmeid, mis pärinevad muudest allikatest kui andmesubjekt, ega ole andmesubjektiga andmete kogumise ajal kontaktis.

39. Seega toetab isikuandmete kaitse üldmääruse artiklite 13 ja 14 vastav sõnastus järeldust, et andmete kogumine kehakaamera abil kui andmesubjektilt andmete otsese kogumise üks vorm kuulub artikli 13 kohaldamisalasse.

40. Teisena kinnitab seda tõlgendust nende sätete kontekst. Isikuandmete kaitse üldmääruse artiklites 13 ja 14 sätestatud teavitamiskohustused on isikuandmete töötlemist reguleeriva läbipaistvuse põhimõtte konkreetne väljendus, nagu on sätestatud isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 5 lõike 1 punktis a. Viimase sätte kohaselt peab isikuandmete töötlemine olema seaduslik, õiglane ja andmesubjektile läbipaistev. Sellest järeldub, et isikuandmete töötlemine peab muu hulgas vastama konkreetsetele läbipaistvuse nõuetele selle andmesubjekti suhtes, keda selline töötlemine puudutab.[24]

[22] Vt EAKN, 29. jaanuari 2020. aasta suunised 3/2019 isikuandmete töötlemise kohta videoseadmetes, punkt 113 (edaspidi „EAKN suunised videovalve kohta“). See, kas andmesubjekt sai teabest tegelikult aru, on eraldi küsimus ja oleneb sellest, kas teave anti „kokkuvõtlikult, selgelt, arusaadavalt ning lihtsasti kättesaadavas vormis, kasutades selget ja lihtsat keelt“, nagu on sätestatud isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 12.

[23] WP 29 läbipaistvust käsitlevates suunistes on toodud näide teabe kohta, mida võib olla vaja anda praegusele või potentsiaalsele tööandjale töösuhete kontekstis.

[24] 11. juuli 2024. aasta kohtuotsus Meta Platforms Ireland (esindushagi) (C-757/22, EU:C:2024:598, punkt 53).

41. Isikuandmete kaitse üldmääruse artiklite 13 ja 14 kohaldamisala piiritlemine andmete allika alusel võimaldab õiglast ja läbipaistvat töötlemist. Kui andmeid kogutakse otse andmesubjektilt, tuleb andmesubjektile esitada teave andmete kogumise ajal. Kui andmeid ei koguta otse andmesubjektilt, on vastutaval töötlejal teatav varu teabe esitamiseks – mõistliku aja jooksul – just seetõttu, et andmesubjektiga ei ole otsest kontakti.

42. Kehakaamera abil toimuva andmekogumise puhul võimaldab andmesubjekti kohene teavitamine tal saada teada andmekogumisest, et ta saaks kasutada oma õigusi andmesubjektina alates andmekogumise ajast või isegi enne andmekogumise algust. Nagu Austria valitsus märkis, võib andmesubjekt, saades võimalikult varakult teada andmete kogumisest, otsustada näiteks mitte siseneda jälgitavale alale või kohandada oma käitumist.

43. Mis puudutab teabe esitamise praktilist korda, siis tuleb meenutada, et isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 12 lõike 1 kohaselt peab vastutav töötleja võtma „asjakohased meetmed“, et esitada nõutud teave „kokkuvõtlikult, selgelt, arusaadavalt ning lihtsasti kättesaadavas vormis, kasutades selget ja lihtsat keelt“.

44. Kirjalikke seisukohti esitanud menetlusosalised ja huvitatud isikud nõustuvad üldise eeldusena, et kaameraga jälgimise korral tuleks teavet anda „kihilise lähenemisviisi“ alusel. Videovalvet käsitlevates Euroopa Andmekaitsenõukogu suunistes antakse üksikasjalik ja praktiline ülevaade kihilisest lähenemisviisist. Esimese kihi teave puudutab „esmast viisi, kuidas vastutav töötleja esimest korda andmesubjektiga suhtleb“. Videovalve puhul on tavaliselt tegemist hoiatusmärgiga, mis võimaldab andmesubjektil teada saada, et ta siseneb jälgitavale alale. Seejärel tuleb esimese kihi teavet täiendada teise kihi teabega, eelistatavalt viitega digitaalsele allikale (nt QR-kood või veebisaidi aadress), kuigi teave peaks olema kergesti kättesaadav ka mittedigitaalses vormis.[25]

45. SL ja Taani valitsus on väitnud, et kihiline lähenemisviis on rohkem kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 14 üldise ülesehitusega, mitte isikuandmete kaitse üldmääruse artikliga 13. Nad on seisukohal, et andmete kogumise ajal teabe esitamise raskused kehakaamerate kasutamisel peaksid andma aluse kohaldada isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 14 lõike 5 punktis b sätestatud erandit. Seda erandit kohaldatakse juhul, kui teabe esitamine „osutub võimatuks või eeldaks ebaproportsionaalseid jõupingutusi“. Sellisel juhul peab vastutav töötleja võtma „asjakohased meetmed andmesubjekti õiguste, vabaduste ja õigustatud huvide kaitsmiseks“.

46. Need argumendid mind ei veena. Esiteks tuleneb isikuandmete kaitse üldmääruse artiklist 12, et „asjakohased meetmed“, mida vastutav töötleja peab võtma teabe esitamiseks, on seotud nii artiklis 13 kui ka artiklis 14 osutatud teabega. See tähendab, et vastutav töötleja peab võtma asjakohaseid meetmeid teabe esitamiseks nii andmete otsese kui ka kaudse kogumise korral.

47. Teiseks, nagu märkis sisuliselt andmekaitseamet, oleneb meetmete asjakohasus kontekstist, milles andmeid kogutakse, ja puudutab eelkõige andmesubjektide huve. Andmete kogumine kehakaamera abil on sama sekkuv kui videovalve ja sellega kaasnevad märkimisväärsed ohud andmesubjektide eraelu puutumatusele.[26] Kui vastutavad töötlejad püüavad kindlaks määrata kõige sobivamad meetmed andmesubjektidele teabe esitamiseks, tuleb nõuetekohaselt arvesse võtta läbipaistvuse põhimõtet ja andmete kogumiseks kasutatavate vahendite sekkumise ulatust.

[25] Vt täpsemalt Euroopa Andmekaitsenõukogu videovalvet käsitlevad suunised, punktid 112–119.

[26] Vt üldiselt Euroopa Andmekaitsenõukogu videovalvet käsitlevad suunised, punkt 1jj.

Kui üldiselt tunnistatakse, et kihiline lähenemisviis on asjakohane videovalve puhul, mis kujutab endast suurt ohtu eraelu puutumatusele, peaks sama kehtima ka andmete kogumise kohta kehakaamerate abil.

48. Kolmandaks on olemas veenvad argumendid, mis näitavad, et kihiline lähenemisviis ei ole kehakaamera puhul „ebapraktiline“ või „võimatu“. Andmekaitseamet, Austria valitsus ja komisjon väitsid, et videovalve puhul kohaldatav kihiline lähenemisviis on samamoodi kohaldatav ka kehakaamerate puhul, viidates videovalvet käsitlevatele Euroopa Andmekaitsenõukogu suunistele. Nende suuniste mittesiduv iseloom ei muuda asjaolu, et need näitavad konkreetselt, et kihiline lähenemisviis on võimalik ja teostatav.[27]

49. Kolmandana on tõlgendus, mille kohaselt kohaldatakse artiklit 13 kehakaamera abil kogutud andmete suhtes, kooskõlas nende õigusakti eesmärkidega, mille osa isikuandmete kaitse üldmääruse artiklid 13 ja 14 on. Isikuandmete kaitse üldmääruse eesmärk, nagu see nähtub selle artiklist 1 ning põhjendustest 1 ja 10, on eelkõige tagada füüsiliste isikute põhiõiguste ja -vabaduste, eelkõige nende õiguse eraelu puutumatusele kõrgetasemeline kaitse, kui töödeldakse neid puudutavaid isikuandmeid, mis on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 8 lõikes 1 ja ELTL artikli 16 lõikes 1.[28] Selle eesmärgi kohaselt peab igasugune isikuandmete töötlemine olema eelkõige kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 5 sätestatud isikuandmete töötlemise põhimõtetega, sealhulgas läbipaistvuse põhimõttega.

50. Vastutava töötleja teavitamiskohustus, mis on sätestatud isikuandmete kaitse üldmääruse artiklites 13 ja 14, on läbipaistvuse põhimõtte väljendus. Nagu juba eespool märgitud[29], on teabe andmise kohustuse ajastus erinev, olenevalt sellest, millist neist sätetest kohaldatakse. Otsene kogumine eeldab kohest teabe andmist. Kui kogumine ei ole otsene, sest andmeid kogutakse muudest allikatest, võib teabe esitada hilisemas etapis. Isikuandmete kaitse üldmääruse kohaselt on teabe esitamisel lubatud erinev aeg just seetõttu, et kogumine on kaudne.

51. Kui nõustuda, et isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 14 on kohaldatav juhul, kui andmeid kogutakse kehakaamera abil, tähendaks see, et andmesubjekte ei teavitata andmete kogumise ajal, kuigi nad on andmete allikad. Nagu Austria valitsus ja komisjon sisuliselt märkisid, võib see kahjustada isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 13 kasulikku mõju. Nimelt võimaldaks see vastutavatel töötlejatel hoiduda kohesest andmesubjektidele teabe andmisest, hoolimata sellest, et andmed koguti otse nendelt andmesubjektidelt.[30] See tekitab ohu, et andmete kogumine jääb andmesubjektidele märkamatuks ja et tegemist on varjatud jälgimispraktikaga.[31] Selline isikuandmete kaitse üldmääruse artiklist 13 kõrvalehoidmine kujutaks endast andmesubjekti õiguse saada teavet rasket rikkumist.

[27] Teabe esitamise nõuete praktilise rakendamise kohta kehakaamerate kasutamise puhul vt Andmekaitsekomisjoni (Iirimaa) kehal kantavate kaamerate või tegevuskaamerate kasutamise suunis, 10. jaanuar 2020, lk 3, milles on märgitud, et asjakohased meetmed selle teabe andmesubjektile edastamiseks sõltuvad andmete kogumise ja töötlemise konkreetsest kontekstist ja keskkonnast ning kehal kantavate kaamerate puhul võivad sisaldada nähtavaid hoiatusi, teavet või linke sisaldavaid märke seadmete kõrval, avalikke viitasid või muid meetmeid, millega kuulutatakse andmesubjektidele asjakohast teavet või juhitakse nende tähelepanu sellele. Vt ka Datenschutzkonferenz (DSK) (andmekaitsekonverents, Saksamaa) „Orientierungshilfe der Datenschutzausichtsbehörden zu dem Einsatz von Bodycams durch private Sicherheitsunternehmen“, 22. veebruar 2019 (edaspidi „DSK Orientierungshilfe“), lk 4. Nendest suunistest tuleneb, et on olemas praktilised vahendid andmesubjekti teavitamiseks asjaomasest töötlemisest. Näiteks kui kehakaamera aktiveeritakse, tuleb aktiveerida optiline signaal (punane lamp (*rote Lampe*)) ja kehakaamerat kandvatel isikutel peavad olema nähtavad märgid, näiteks kaamerasümboolikaga hoiatusjakid (*beschriftete Warnwesten mit Kamerasymbolen*).

[28] 3. aprilli 2025. aasta kohtuotsus Ministerstvo zdravotnictví (juriidilise isiku esindaja andmed) (C-710/23, EU:C:2025:231, punkt 29).

[29] Vt käesoleva ettepaneku punkt 41.

[30] See ei piira mis tahes piirangute kohaldamist andmesubjekti õigusele saada teavet isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 23 sätestatud tingimustel.

[31] Vt selle kohta DSK Orientierungshilfe, eespool viidatud joonealuses märkuses 28, lk 1.

52. Lõpuks, kui isikuandmete kaitse üldmääruse artiklite 13 ja 14 vastavate sisuliste kohaldamisalade eristamine sõltuks sellest, kas andmesubjekt on andmete kogumise ajal tegelikult teadlik tema andmete kogumisest või mitte, hägustaks see nende kahe sätte vahelisi piire ja seaks nende kohaldamise sõltuvusse juhuslikest asjaoludest.

53. Isikuandmete kaitse üldmääruse artiklite 13 ja 14 grammatilisest, kontekstipõhisest ja teleoloogilisest tõlgendusest tuleneb seega, et kehakaamera abil andmete kogumise korral, mis on andmesubjektilt andmete otsese kogumise üks vorm, kuulub vastutaval töötlejal lasuv teavitamiskohustus esimesena nimetatud sätte kohaldamisalasse.

54. Täielikkuse huvides esitan mõned lõppmärkused kohtuotsuse Ryneš asjakohasuse kohta käesolevas kohtuasjas.[32] Selles kohtuotsuses tõlgendas Euroopa Kohus erandit direktiivi 95/46 kohaldamisest üksnes „isiklikel või kodustel“ eesmärkidel, nagu on ette nähtud selle direktiivi artikli 3 lõike 2 teises taandes. Ta otsustas sisuliselt, et füüsilise isiku poolt oma perekonna eluasemeks oleva maja külge omanike vara, tervise ja elu kaitseks paigaldatud, aga ka avalikku ruumi jälgiva kaamerasüsteemi kasutamist ei saa pidada üksnes „isiklikel või kodustel eesmärkidel“ olevaks tegevuseks selle sätte tähenduses. Seega ei saa selline töötlemine olla direktiivi 95/46 kohaldamisalast välja arvatud.

55. Selle kohtuotsuse punktis 34 leidis Euroopa Kohus, et „samas võimaldab direktiivi sätete kohaldamine võtta eelkõige vastavalt direktiivi 95/46 [artikli 7 punktile f, artikli 11 lõikele 2 ja artikli 13 lõike 1 punktidele d ja g] vajaduse korral arvesse vastutava töötleja õiguspäraseid huve […]“.

56. Selles konkreetses punktis sisalduv viide direktiivi 95/46 artikli 11 lõikele 2 ei ole samaväärne Euroopa Kohtu tõlgendusega selle kohta, milline on asjakohane õiguslik alus, mille alusel vastutav töötleja peab videovalve puhul teavet andma. Kõnealuses kohtuotsuses tõstatatud küsimus oli täiesti erinev käesolevas kohtuasjas käsitletavast küsimusest, kuna see puudutas „kodumajapidamiste erandi“ kohaldamist, mitte teabe esitamise kohustust. Selles punktis näitab Euroopa Kohus üksnes, et direktiivis 95/46 sätestatud piiranguid ja erandeid silmas pidades on võimalik võtta arvesse vastutava töötleja õigustatud huve. Komisjon märgib samuti õigesti, et eelotsusetaotlusest kohtuasjas, milles tehti kohtuotsus Ryneš, nähtub, et riiklik järelevalveasutus leidis riiklikus menetluses, et rikutud on direktiivi 95/46 artiklit 11 rakendavaid riigisiseseid õigusakte.

57. Igal juhul ei vasta isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 14 sätestatud teabe edastamise ajalised piirid direktiivi 95/46 artiklis 11 ette nähtud ajalistele piiridele.[33] Lisaks on liidu seadusandja selgitanud artiklite 13 ja 14 kohaldamisalade erinevust, viidates põhjenduses 61 andmete allikale.[34]

58. Neil põhjustel leian, et kohtuotsus Ryneš ei ole käesoleval juhul asjakohane ega saa viia teistsuguse järelduseni kui see, mille pakkusin välja käesolevas ettepanekus.

[32] Kammarrätten i Stockholm (Stockholmi haldusasjade apellatsioonikohus) tugines oma põhjendustes sellele kohtuotsusele. SL ja Taani valitsus väidavad oma kirjalikes seisukohtades samuti, et see kohtuotsus on käesolevas kohtuasjas asjakohane.

[33] Direktiivi 95/46 artikli 11 kohaselt oli vastutav töötleja kohustatud esitama andmesubjektile teabe „isikuandmete salvestamise ajal, või kui andmed kavatsetakse avalikustada kolmandale isikule, siis hiljemalt andmete esmakordse avaldamise ajal“.

[34] Nagu komisjon oma kirjalikes seisukohtades märkis, on põhjenduse 61 sõnastus „juhul kui andmeid hangitakse muust allikast“ uus võrreldes direktiiviga 95/46. Vt käesoleva ettepaneku punkt 32.

59. Kõike eeltoodut arvestades leian, et isikuandmete kaitse üldmääruse artikleid 13 ja 14 tuleb tõlgendada nii, et olukorras, kus isikuandmeid kogutakse ühistranspordiettevõtjas töötavate piletikontrolöride kantavate kehakaamerate abil, on kohaldatav artikkel 13, samas kui artikkel 14 ei ole kohaldatav.

V. Ettepanek

60. Eeltoodud kaalutlusi arvestades teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Högsta förvaltningsdomstoleni (Rootsi kõrgeim halduskohus) eelotsuse küsimusele järgmiselt:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määruse (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) artikleid 13 ja 14

tuleb tõlgendada nii, et olukorras, kus isikuandmeid kogutakse ühistranspordiettevõtjas töötavate piletikontrolöride kantavate kehakaamerate abil, on kohaldatav artikkel 13, samas kui artikkel 14 ei ole kohaldatav.“